

Stichting Molens aan de Kralingse Plas Snuif- en Specerijenmolens 'De Ster' en 'De Lelie'

BELEIDSPLAN 2022 - 2026

Adres: Plaszoom 322, 3062 CL Rotterdam
Website: www.snuifmolens.nl
Telefoonnummer: 06-23894146
E-mailadres: info@snuifmolens.nl
Bankrekening: NL95.RABO.0133818284
Kamer van Koophandel nummer: 24.363.494
RSIN / fiscaal nummer: 8133.30.221

INHOUD

ACHTERGROND EN DOEL

Historie	3
Doelstellingen	3
1. Behoud van de molens, kennis en educatie	4
2. Meer bekendheid van de molens t.b.v. bezoek en gebruik	4
3. Organisatie ontwikkeling en (financiële) zelfstandigheid	5

ORGANISATIE

Bestuur	6
Team	6
Financien	7

ACHTERGROND EN DOEL

De Ster en De Lelie bij de Kralingse Plas in Rotterdam-Kralingen zijn de enige nog malende snuif- en specerijenmolens in Nederland. De Ster is oorspronkelijk van 1829 en is twee keer herbouwd na brand. De Lelie stamt uit 1776 is nog in originele staat. De molens maken deel uit van een door de familie Hioolen gebouwd groter complex, dat ook bestaat uit de molenaarswoning naast De Ster, de voormalige eigenaarswoning tussen de beide molens (nu restaurant de Tuin) en de Karottenfabriek achter De Lelie (nu zeilschool de Lelie).

De Stichting Molens aan de Kralingse Plas exploiteert de molens en heeft tot doel deze met behoud van het originele industriële karakter in werking te houden en de publieke toegankelijkheid ervan te waarborgen.

In dit hoofdstuk worden beknopt de historie van de molens en de doelstellingen toegelicht, inclusief de huidige activiteiten en toekomstplannen van de Stichting.

Historie

De eerste vermelding van snuifmolen 'De Lelie' is gevonden in een verkoopakte van 31 januari 1777. Waarschijnlijk is de molen in het jaar daarvoor gebouwd. Na verschillende eigenaren gehad te hebben, wordt de molen in 1803 verkocht aan Isaac Hioolen. In 1829 laat hij ook De Ster bouwen, toen ingericht als korenmolen. De volgende generaties Hioolen richten zich op bloem fabricage en snuiftabak productie, later aangevuld met het malen van specerijen. In 1916 wordt het complete bezit van de familie Hioolen onteigend vanwege de aanleg van het Kralingse Bos. De molens worden eigendom van de gemeente Rotterdam en deze verhuurt ze aan de voormalige meesterknecht van de Hioolens, molenaar Bukman. In 1962 brandt De Ster af en dit betekent het einde van het bedrijf van toenmalig molenaar Van Harrewijen. Daarmee komt een einde aan het malen van specerijen en de productie van snuiftabak op professionele basis.

In 1970 werd de herbouw van de Ster afgerond. Sindsdien worden De Lelie en De Ster als monumenten beheerd, eerst door oud-molenaar Van Harrewijen en zijn zoon, vanaf 1996 bijgestaan door een groeiende groep enthousiaste vrijwilligers. In die periode is op initiatief van vrijwillig molenaar Jaap Bes weer begonnen met het maken van snuiftabak en malen van specerijen om deze oude werkwijze - en wat de snuiffabricage betreft een geheel uit Nederland verdwenen industrie – te behouden en voor een breed publiek zichtbaar te maken.

Eind 2016 zijn de molens door de Gemeente Rotterdam overgedragen aan Stadsherstel Historisch Rotterdam NV. De Stichting Molens aan de Kralingse Plas, opgericht in 2004, exploiteert de molens en bestaat uit een enthousiaste groep vrijwilligers die zich inzetten als (leerling)molenaars, rondleiders, winkelbeheerders, tuiniers, gastvrouwen/gastheren en bestuurders.

Doelstellingen

In lijn met de statuten van de Stichting kennen we de volgende doelstellingen:

1. Behoud van de molens, vergroten van de kennis ervan, en educatie
2. Meer bekendheid van de molens ten behoeve van bezoek en gebruik
3. Organisatieontwikkeling en (financiële) zelfstandigheid

Ad 1: Behoud van de molens, kennis en educatie

In principe dragen alle activiteiten direct of indirect bij aan het behoud van de molens, de werking van de molens en de kennis hiervan. Hiertoe worden ook alle beperkte financiële middelen en jaarlijkse inkomsten aangewend. Ten behoeve van het behoud van de molens worden continu werkzaamheden uitgevoerd, zowel in als rondom de molens. De kleinere onderhoudswerkzaamheden worden door vrijwilligers zelf uitgevoerd. Groter onderhoud wordt door de eigenaar Stadsherstel verricht.

Van belang is dat de biotoop van de molens beheerst blijft, vanwege de impact daarvan op wind en daarmee de draaiuren en productiviteit van de molens en vanwege de zichtbaarheid van de molens in hun omgeving.

Ten behoeve van het behoud van de kennis van en ervaring met de productie van snuiftabak en het malen van specerijen vinden overdracht en (digitale) borging plaats. Dit gebeurt ook op het gebied van de historie van de molens, zowel van het complex als de processen. Dit alles zetten we waar nodig in voor educatie, dus bezoek door schoolklassen.

Ad 2: Meer bekendheid van de molens t.b.v. bezoek en gebruik

Als belangrijkste doelgroepen onderscheiden we buurtbewoners (Kralingen en omstreken), Rotterdammers in het algemeen, toeristen in en rond Rotterdam en de nabijgelegen scholen. Onder deze groepen willen we meer bekendheid realiseren, mede door bezoek en gebruik van de molens te stimuleren. Daartoe werken we enerzijds aan het aantrekken van meer vrijwilligers voor ruimere openingstijden van de molens en meer mogelijkheden voor rondleidingen. Ook wordt actief in persoonlijke netwerken gezocht en via media, zoals lokale krant, Facebook en eigen website.

Anderzijds willen we de molens breder op de kaart krijgen, zodat meer bekendheid ontstaat. Hiervoor wordt nauwe samenwerking gezocht met Rotterdam Partners, ondernemers rond de Kralingse Plas en in het Bos en (online) media. Ook zijn er plannen om een 'community' rondom de molens te creëren van vrienden-van, omwonenden, sponsors, donateurs, etc.

Tevens onderzoeken we de mogelijkheden van een publieksboek over de molens. Er zijn namelijk (te) weinig uitgaven over De Ster en De Lelie. Een redactie is gevormd, ook hebben we de medewerking van externe deskundigen. We zijn gestart met de fundraising voor de productiekosten.

Om bezoekers een interessante beleving te bieden en het complex rond De Ster geschikt te maken voor breder gebruik, is samen met Stadsherstel een nieuwe aanbouw gerealiseerd en vindt herinrichting van De Ster plaats. Met de nieuwbouw zijn een bezoekersruimte, nieuwe werkplaats en basisfuncties, zoals toiletten en een keukentje in gebruik genomen. De nieuwe ruimte is bedoeld voor het ontvangen van bezoekers, geven van presentaties, verhuren voor vergaderingen, etc. Ook is zij geschikt als ontmoetingsplek voor de vrijwilligers.

Met de aanbouw is er een duidelijker scheiding tussen werkplaats, winkel en museale ruimte mogelijk. Hierdoor kan een nieuwe museale ervaring geboden worden in de ruimtes van De Ster, die aan moderne eisen voldoen, zodat een aansprekende beleving van de molenhistorie door bezoekers (van jong tot oud) mogelijk wordt. Een haalbaarheidsonderzoek van enkele jaren geleden heeft verschillende ideeën voor een groter publieksbereik geopperd, zoals:

- aanleg van een kindertuin, met o.m. tabaksplanten
- aanlegsteiger voor uitbreiding met boottochten ('Verhaal van Kralingen')
- verzorgen molen-gerelateerde workshops (touwslaan, hout bewerken)
- aanbidding bedrijfsuitjes, samen met De Tuin en zeilschool De Lelie

Ad 3: Organisatieontwikkeling en (financiële) zelfstandigheid

Met het realiseren van bovenstaande plannen is het wenselijk de organisatie van SMKP verder te ontwikkelen en in te richten. Daarbij gaat het zowel om de administratieve / bestuurlijke kant (statuten, overeenkomsten, verzekeringen, etc.) als de operationele aspecten (wie doet wat?).

Structuur

Een team van vrijwilligers werkt aan de realisatie van de doelstellingen. De stichting huurt door een overeenkomst het molencolplex van de eigenaar, Stadsherstel Historisch Rotterdam NV. Alle vrijwilligers hebben een vrijwilligers-overeenkomst met onze stichting. Voor het bestuur, de molenaars en overige vrijwilligers zijn verzekeringen afgesloten ten behoeve van (bestuurs- en product-) aansprakelijkheid en ongevallen. Hieronder wordt de organisatie, zoals het bestuur, het team en de financiën, toegelicht.

ORGANISATIE

Bestuur

Het bestuur van de stichting Molens aan de Kralingse Plas bestaat sinds begin 2018 uit vijf personen met diverse achtergronden. Wat centraal staat is het enthousiasme om op vrijwillige basis te werken aan het behoud van de molens.

De volgende personen hebben op dit moment zitting in het bestuur:

- voorzitter: Abel Scholtens, organisatieadvies en maatschappelijk vastgoed achtergrond
- penningmeester: Jan Bakker, technische achtergrond en vrijwillig molenaar
- secretaris: Andries Ponsteen, erfgoed en bestuur achtergrond
- algemeen bestuurslid: Til Kroes, ondernemer en transport achtergrond
- algemeen bestuurslid: Jeroen Stricker, maritiem verleden en vrijwillig molenaar

Conform de statuten is het bestuur onbezoldigd, met de mogelijkheid tot onkostenvergoeding. De gezamenlijke tekenbevoegdheid betreft twee bestuursleden waaronder ten minste de voorzitter, secretaris of penningmeester.

Team

Naast de bestuursleden is er een team van momenteel ruim 20 vrijwilligers actief waarvan 10 (leerling)molenaars. Gezamenlijk is er een rooster opgesteld zodat de molens op elke woensdag, donderdag en zaterdag draaien en open zijn. Het uitgangspunt is dat er altijd twee vrijwilligers (waaronder een molenaar) aanwezig zijn. Het gehele team inclusief bestuur komt minimaal één keer per jaar samen ten behoeve van het onderlinge contact en het bespreken van resultaten en toekomstplannen.

Financiën

Onze inkomsten geven ons de mogelijkheid om grondstoffen te kopen, onze huur te betalen, klein onderhoud te plegen, organisatiekosten te dragen en activiteiten te ondernemen. Inkomsten zijn daarmee geen doel op zich en als stichting streven we geen winst na. We kiezen er voor om geen entreprijs te vragen, om de drempel voor bezoekers zo laag mogelijk te houden. Wel vragen we een vergoeding voor groepsbezoeken en huur van de bezoekersruimte.

Met de herinrichting is er meer ruimte voor een (museum)winkeltje ontstaan. In combinatie met toenemende bezoekersaantallen (door ruimere openingstijden) nemen de inkomsten uit verkoop naar verwachting toe. Ook proberen we de afzetmogelijkheden te vergroten. Bijvoorbeeld door in samenwerking met molens in de regio producten uit te wisselen, waardoor onze specerijen ook in andere molens verkocht worden en wij een diverser aanbod in de winkel kunnen bieden. Daarnaast werven we inkomsten uit sponsoring, fondsen en subsidies waar mogelijk.

De penningmeester beheert de bankrekening. Een tweede bestuurslid is tevens gemachtigd. Jaarlijks controleert de kascommissie de financiële administratie.

Inkomsten

De belangrijkste inkomsten van de stichting bestaan uit verkoop van onze gemalen specerijen en donaties. Het malen en verkopen van specerijen gebeuren op basis van een voedselveiligheidsplan volgens de HACCP richtlijnen. In 2021 werden ca. 7.000 busjes verkocht. De verkoop van snuiftabak heeft helaas vanwege strengere tabaksregels moeten stoppen. Om de door ons geproduceerde snuiftabak extern te verkopen, moeten we aan strenge tabaksregels (o.m. van EU) voldoen. In de praktijk vergt deze regulering inspanningen, die momenteel niet onze prioriteit hebben. We zullen geregeld bezien of de mogelijkheid hiertoe alsnog ontstaat.

Uitgaven

De belangrijkste uitgaven zijn:

- materialen en gereedschap voor onderhoud en behoud van de molens
- grondstoffen en verpakkingen voor het malen en verkopen van specerijen.
- huurbetaling aan Stadsherstel
- verzekerings- en overige administratieve kosten

Begroting

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Inkomsten						
Donaties	1,000	1,050	1,103	1,158	1,216	5%
Verhuur ontvangstruimte	1,200	1,500	1,875	2,344	2,930	25%
Verkoop specerijen	10,000	10,500	11,025	11,576	12,155	5%
Verkoop winkel	1,000	1,250	1,563	1,953	2,441	25%
Vergoeding tuinonderhoud	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	0%
Totaal inkomsten	14,700	15,800	17,065	18,531	20,242	
Uitgaven						
Gereedschappen en materialen	500	525	551	579	608	5%
Productiekosten specerijen	2,500	2,625	2,756	2,894	3,039	25% van verkoop specerijen
Winkel en ontvangstruimte	500	625	781	977	1,221	50% van verkoop winkel
Huurkosten	1,300	1,326	1,353	1,380	1,407	2%
Presentatie kosten	500	525	551	579	608	5%
Overige kosten	1,600	1,760	1,936	2,130	2,343	10%
Onvoorzien (20%)	1,380	1,477	1,586	1,707	1,845	20%
Totaal uitgaven	8,280	8,863	9,514	10,245	11,070	
Verschil inkomsten/uitgaven	6,420	6,937	7,551	8,286	9,172	

Toelichting

In de rechter kolom zijn de percentages c.q. aannames gezet, waarop de veranderingen van de inkomsten en uitgaven zijn gebaseerd. Met name de verwachtingen ten aanzien van inkomsten uit verhuur van de ontvangstruimte en de verkoop winkel zijn hoog, aangezien dit nieuwe activiteiten zijn.

Aan de uitgavenkant kennen de Overige kosten een relatief grote stijging omdat daaronder de kosten voor verhuur van de bezoekersruimte zijn opgenomen.

Onze aanname is dat de productiekosten van specerijen relatief laag kunnen blijven, omdat de Rotterdamse specerijen importeur Catz International ons specerijen levert tegen een gereduceerde prijs.

De getoonde positieve resultaten zijn onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden. De resultaten van de stichting worden ten alle tijde ingezet voor de doelstellingen van de stichting.

Stichting Molens aan de Kralingse Plas, 2021